

Let's Hear a Dvar Torah" – The Tragedy of Our Generation/Yehoshua Grunstein

Introduction

רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק י"ג-ח - ביום טוב אחרון ויהי בשלח [שמות י"ג/יז] עד סוף השירה עד "כי אני ה' רופאך" [שמות ט"ז/כ"ו]

Rambam's Code, Laws of Prayer and Nesiat Kapayim 13/8- On the final festival, [we read] from Vay'hi beshalach until the conclusion of the song [sung at Red Sea] until [the verse,] **Ani Ado-nai rof'echa** (Shemot 13/17-15/26).

קריאת התורה של שביעי של פסח "עד סוף השירה" - ויהי בשלח פרעה את העם... דבר אל בני ישראל וישבו ונתנו לקני פי החירת... ואמר פרעה לבני ישראל וקבצו את לב פרעה וקבצו את לב פרעה וקבצו את לב פרעה... ויאמר יהוה אל משה ונסה את ידך על הים וישבו הפנים על מצרים על רכבו ועל פרשיו... אז ישיר משה וקני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה נאה סוס ורכבו כמה בים... ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפנים ובמחלת. ותען להם מרים שירו ליהוה כי גאה נאה סוס ורכבו כמה בים.

Torah Reading, 7th day of Pesach " until the conclusion of the song" - It came to pass when Pharaoh let the people go,... speak to the children of Israel, and let them turn back and encamp in front of Pi hahiroth,... And Pharaoh will say about the children of Israel, They are trapped in the land. ...And I will harden Pharaoh's heart, and he will pursue them,Thereupon, the Lord said to Moses, Stretch out your hand over the sea, and let the water return upon the Egyptians, upon their chariots, and upon their horsemen...**Then Moses and the children of Israel sang this song to the Lord, and they spoke,** saying, I will sing to the Lord, for very exalted is He; a horse and its rider He cast into the sea..... Miriam, the prophetess, Aaron's sister, took a timbrel in her hand, and all the women came out after her with timbrels and with dances. And Miriam called out to them, Sing to the Lord, for very exalted is He; a horse and its rider He cast into the sea.

המשך קריאת התורה של שביעי של פסח עד "כי אני ה' רופאך" - ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים. ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים מפנה כי מרים הם על בן קרא שמה מרה. וילנו העם על משה לאמר מה נשתה. ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה צד וישלך אל הפנים וימתקו הפנים שם שם לו חק ומשפט ושמ נסוה: ויאמר אם שמוע תשמע לקול | יהוה אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל הפתלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני יהוה רפאך.

Continuation; Torah Reading, 7th day of Pesach " until Ani Ado-nai rof'echa- Moses led Israel away from the Red Sea, and they went out into the desert of Shur; they walked for three days in the desert but did not find water. They came to Marah, but they could not drink water from Marah because it was bitter; therefore, it was named Marah. The people complained against Moses, saying, What shall we drink? So he cried out to the Lord, and the Lord instructed him concerning a piece of wood, which he cast into the water, and the water became sweet. **There He gave them a statute and an ordinance,** and there He tested them. And He said, If you hearken to the voice of the Lord, your God, and you do what is proper in His eyes, and you listen closely to His commandments and observe all His statutes, all the sicknesses that I have visited upon Egypt I will not visit upon you, for I, the Lord, heal you.

B] How did the Jewish people get taught Torah?

רש"י, שם, ד"ה "שם שם לו": במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם, שבת ופרה אדומה ודינין:

Rashi [ibid]- There He gave them: In Marah, He gave them some sections of the Torah so that they would busy themselves with them, namely [they were given the laws governing] the Sabbath, the red cow, and laws of jurisprudence.

1) שמות ל"ה-א-ב/2-35/1 Shemot

Moses called the whole community of the children of Israel to assemble, and he said to them: "These are the things that the Lord commanded to make. Six days work may be done, but on the seventh day you shall have sanctity, a day of complete rest to the Lord; whoever performs work thereon [on this day] shall be put to death

יִקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְהִי לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַיהוָה כָּל הַעֲשֵׂה בּוֹ מְלָאכָה יוּמָת

2) דברים א-א/6-1/1 Devarim

These are the words which Moses spoke to all Israel on that side of the Jordan in the desert, in the plain opposite the Red Sea, between Paran and Tofel and Lavan and Hazeroth and Di Zahav. "It is eleven days' journey from Horeb by way of Mount Seir to Kadesh Barnea." It came to pass in the fortieth year, in the eleventh month, on the first of the month, that Moses spoke to the children of Israel according to all that the Lord had commanded him regarding them; After he had smitten Sihon, king of the Amorites, who dwelt in Heshbon, and Og, king of the Bashan, who dwelt in Ashtaroth in Edrei. On that side of the Jordan, in the land of Moab, Moses commenced [and] explained this Law, saying. "The Lord our God spoke to us in Horeb, saying, 'You have dwelt long enough at this mountain.

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּמִדְבַר בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף בֵּין פָּאֲרָן וּבֵין תַּפֵּל וְלָבָן וְחִזְרֹת וְדִי זָהָב: אֶחָד עָשָׂר יוֹם מִחֲרַב דָּרָךְ הָר שְׁעִיר עַד קֹדֶשׁ בְּרֻנֹעַ. וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעֶשְׂרֵי עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם: אַחֲרָי הִכְתּוּ אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבוֹן וְאֶת עוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּעִשְׂתָּרֹת בְּאֶדְרָעִי: בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בָּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאֹמְרֵי: ה' אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֲרַב לֵאמֹר רַב לָכֶם שַׁבַּת בְּהָר הַזֶּה

D] In the Words of our Sages

משנה מסכת אבות פרק ב-בג: רבי חנינא בן תרדיון אומר; שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה הרי זה מושב לצים שנאמר (תהלים א') ובמושב לצים לא ישב אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה ביניהם שנאמר (מלאכי ג') אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו... רבי שמעון אומר שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר (ישעיה כ"ח) כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא שנאמר (יחזקאל מ"א) וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה':

Tractate Avot 3/2- Rabbi Chanina son of Tradyon would say: Two who sit and no words of Torah pass between them, this is a session of scorners, as is stated, "And in a session of scorners he did not sit" (Psalms 1:1). But two who sit and exchange words of Torah, the Divine Presence rests amongst them, as is stated, "Then the G d-fearing conversed with one another, and G d listened and heard; and it was inscribed before Him in a book of remembrance for those who fear G d and give thought to His name" (Malachi 3:16)...Rabbi Shimon would say: Three who eat at one table and do not speak ON IT words of Torah, it is as if they have eaten of idolatrous sacrifices; as is stated, "Indeed, all tables are filled with vomit and filth, devoid of the Omnipresent" (Isaiah 28:8). But three who eat at one table and speak ON IT words of Torah, it is as if they have eaten at G d's table, as is stated, "And he said to me: This is the table that is before G d" (Ezekiel 41:22).

תהילים א' / 2-1 / Tehillin

The praises of a man are that he did not follow the counsel of the wicked, neither did he stand in the way of sinners nor sit in the company of scorners. **But his desire is in the law of the Lord, and in His law he meditates day and night**

אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלַּךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשָׁב לְצִיִּים לֹא יָשָׁב: כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלֵה

מסכת עבודה זרה י"ט עמוד א'- "כי אם בתורת ה' חפצו [תהילים א/ב]"; א"ר: אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ, שנאמר: כי אם בתורת ה' חפצו.

Tractate Avoda Zara 19a: But whose desire is in Torah" [Psalms 1/2] - Said Rabbi: A man can learn only that part of the Torah which is his hearts desires, for it is said, But whose desire is in the law of the Lord.

רש"י [שם, ד"ה ממקום שלבו חפץ] - לא ישנה לו רבו אלא מסכת שהוא מבקש הימנו שאם ישנה לו מסכת אחרת אין מתקיימת לפי שלבו על תאותו.

Rashi [ibid]- A teacher should teach only a "tractate" that he [i.e.-the student] asks of him, as if he will teach another "tractate," it won't last, as his heard is set on his desire.

"לעבדך באמת", הרב שלמה לוי, "מתן בסתר" עמ' 70

באחד מלילות השבת בשנים הראשונות של הישיבה, ישבנו לאחר הסעודה בבית הרב עמיטל, עלו אד נושאים שונים והרב אמר את דברו. לאחר פרק זמן מסוים הציע אחד החברים שאולי הרב יאמר 'שיחה'. הרב ענה לו: "ומה היה עד עכשיו? אתה רוצה שאלבש 'גרטל'? הוי אומר: אין חשיבות ל'גרטל', למסגרת, ואפשר אגב שיחה לא פורמלית להשפיע ולהקב בחינת שימוש תלמיד חכם.

בהקשר זה, שמענו ממנו באחת ההזדמנויות הגדרה חדה וחריפה: "נתינה החתמת כנתינה גשמית. כשם שבצדקה מתן בסתר היא הדרגה הגבוהה ביותר, כך בנתינה ובהשפעה רוחנית יש לשאוף למתן בסתר". בעיני הייתה זו אמירה מהפכנית. המחשבה

"To Serve you in Truth", Rav Shlomo Levi, pp 70- On one Friday night, during the first years of the Yeshiva's existence, we sat after the meal in the Rav Amital's house, different topics came up in discussion and the rav said his opinion. After a while, one of the students said that, perhaps, the rav will say a "sicha/sermon." The rav said: **"And what happened till now? Would you like me to now PUT ON A GARTEL?"** In other words, there is no importance to the "Gartel," to the "framework", and you can influence and educate simultaneously, during a regular conversion....and indeed, in this regard, we heard from him a very sharp and definitive definition: "Giving of spirituality is like giving physically: just like giving Tzedakah in confidence is the highest degree of Tzedakah, so too when giving spiritually one should aspire to "giving in confidence."

מסכת סוטה דף לו עמוד ב - ותתפשוהו בכגדו לאמר וגו' - באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון, אמר לו: "יוסף, עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם, רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות?" **Tractate Sota 36b-** "And she caught him by his garment" etc' = At that moment his father's image came and appeared to him through the window and said: 'Joseph, your brothers will have their names inscribed upon the stones of the ephod and you will be amongst theirs; is it your wish to have your name expunged from amongst theirs and be called an associate of harlots?'

תלמוד ירושלמי הוריות פרק ב/ה - [בראשית מט/כד] "מידי אביר יעקב" - אמר רבי אבין אף איקונין של רחל ראה **Talmud Yerushalmi Horayot 2/5-** [Bereshit 49/24] "From the Stone of Yaakov"; Said Rav Avin- he in addition saw the image of his mother Rachel.

משנה מסכת שקלים פרק ה /משנה ו- "לשכת חשאים" - יראי חטא נותנים לתוכה בחשאי, ועניים בני טובים מתפרנסים מתוכה בחשאי.

Mishna, Shekalim 5/6- "The chamber of Secret"; those that fear sin would give their [charity] in confidence, and poor son's of wonderful people would make ends meet in confidence.

הרמב"ם, הלכות מתנות עניים פרק י הלכה ח- " הנותן צדקה לעניים ולא ידע למי נתן ולא ידע העני ממי לקח, שהרי זו מצוה לשמה, כגון לשכת חשאים שהיתה במקדש, שהיו הצדיקים נותנים בה בחשאי והעניים בני טובים מתפרנסים ממנה בחשאי."

Rambam's Code, Laws of Giving to the Poor 10/8- one who gives charity to the poor without knowing to whom he gave and without the poor person knowing from whom he received. For this is an observance of the mitzvah for its sake alone. This [type of giving was] exemplified by the secret chamber that existed in the Temple. The righteous would make donations there in secret and poor people of distinguished lineage would derive their livelihood from it in secret.